

Avizul Comitetului Economic și Social European privind dimensiunea externă a politicii energetice a UE

(2016/C 264/04)

Raportor: domnul Vitas MAČIULIS

La 16 decembrie 2015, în conformitate cu articolul 262 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Președinția Consiliului Uniunii Europene a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Dimensiunea externă a politicii energetice a UE.

Secțiunea pentru relații externe, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 19 aprilie 2016.

În cea de a 516-a sesiune plenară, care a avut loc la 27 și 28 aprilie 2016 (ședința din 28 aprilie 2016), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 143 de voturi pentru, 0 voturi împotriva și 2 abțineri.

1. Concluzii și recomandări: spre o politică energetică externă consolidată și rezilientă în UE

1.1. Energia reprezintă o componentă inseparabilă a politicii internaționale și se numără în prezent printre prioritățile de pe agenda UE. Având în vedere că o parte dintre actorii internaționali încearcă să utilizeze energia ca instrument de atingere a unor obiective politice, este în interesul cetățenilor UE ca aceasta să rămână vigilentă cu privire la chestiunile legate de energie.

1.1.1. Trei factori sunt de maximă importanță pentru dimensiunea externă a politicii energetice: diversificarea, comuniunea punctelor de vedere și un sistem energetic intern dezvoltat corespunzător.

1.2. Diversificarea surselor de energie ale UE, a furnizorilor și a rutelor este esențială pentru politica energetică externă. După cum se subliniază în strategia UE privind uniunea energetică, una dintre principalele provocări cu care se confruntă Uniunea este faptul că peste jumătate din consumul de energie provine din importuri, care trebuie asigurate prin anumite politici comerciale.

1.2.1. Cercul partenerilor de import de energie trebuie extins, prin identificarea și stabilirea în permanență a unor dialoguri cu furnizori de energie noi, fiabili și previzibili.

1.2.2. Noile proiecte de anvergură în materie de infrastructură, care contribuie la diversificarea obiectivelor, trebuie să îndeplinească obiectivele strategiei privind uniunea energetică și să respecte pe deplin acquis-ul Uniunii. Acestea ar trebui, de asemenea, să fie pe deplin consecvente cu obiectivul de dezvoltare a unui sistem energetic descentralizat, în care sursele de energie regenerabile să joace un rol primordial.

1.2.3. Ar trebui încurajată cooperarea dintre reprezentanți ai sectorului privat și ai celui politic pentru a găsi metodele optime și cei mai potriviți parteneri pentru dezvoltarea energetică externă. Obiectivele privind securitatea și durabilitatea energetică ar trebui luate în considerare întotdeauna.

1.3. În pofida diferențelor de la nivelul mixurilor energetice, al structurilor privind importurile de energie și al partenerilor tradiționali din statele membre, ar trebui să se depună în continuare eforturi pentru „a vorbi cu o singură voce”. Este esențial să se adopte o poziție internă comună a UE, pentru a se asigura o dimensiune externă puternică.

1.3.1. CESE îndeamnă statele membre să își coordoneze interesele energetice individuale și să mențină în mod constant relații bazate pe solidaritate și transparență.

1.3.2. CESE salută propunerea Comisiei din 16 februarie 2016 de consolidare a mecanismului actual de schimb de informații cu privire la acordurile interguvernamentale și la instrumentele fără caracter juridic obligatoriu.

1.3.3. Existența unor standarde comune de protecție a mediului și de securitate nucleară în cadrul proiectelor energetice care sunt implementate în țările vecine ale UE ar trebui să reprezinte un punct important al politicii energetice externe a UE. Achizițiile de energie din țări care nu respectă aceste standarde ar trebui limitate.

1.4. Un puternic sistem energetic intern este piatra de temelie a reducerii impactului extern: una dintre principalele dimensiuni ale uniunii energetice este crearea unei piețe energetice interne a UE complet funcționale și transparente. Aceasta ar avea ca efect direct o abordare mai eficientă la nivelul UE a chestiunilor energetice externe.

1.4.1. Trebuie stabilite toate componentele necesare ale infrastructurii energetice, oferind posibilitatea optimizării și raționalizării importului de resurse energetice în UE.

1.4.2. CESE subliniază necesitatea de a integra pe deplin rețelele și sistemele energetice ale tuturor statelor membre în piața internă a UE și de a asigura sincronizarea deplină a acestora.

1.4.3. Trebuie menținut nivelul de competitivitate al producătorilor de energie din UE, prin crearea unor condiții de concurență echitabile între producătorii de energie europeni și non-europeni.

1.4.4. CESE solicită ca la elaborarea și punerea în aplicare a politicii energetice externe a UE să se țină seama de necesitatea ca industria europeană, în special industria mare consumatoare de energie, să dispună de o aprovizionare cu energie competitivă, stabilă și previzibilă, pentru a-și putea desfășura activitatea în condiții de concurență echitabile în raport cu concurenții săi internaționali.

1.5. O politică energetică orientată către viitor, care să contribuie la realizarea obiectivelor externe ale UE, inclusiv în contextul Acordului COP 21, ar trebui să se bazeze, în primul rând, pe luarea în considerare în mod sistematic a obiectivelor politicii europene în materie de climă și a eforturilor internaționale pentru atenuarea efectelor schimbărilor climatice, în special prin dezvoltarea a trei factori-cheie: surse regenerabile de energie, eficiență energetică, cercetare și dezvoltare.

1.5.1. Sursele regenerabile de energie reprezintă elementul esențial al îmbunătățirii securității energetice și al reducerii dependenței de importuri.

1.5.2. UE ar trebui să depună toate eforturile pentru a-și menține poziția de lider în domeniu.

1.5.3. Eficiența energetică este unul dintre principalele instrumente de reducere a volumului consumului energetic al UE și, prin urmare, de reducere a cantității de energie importată. În consecință, reducerea cheltuielilor pentru energie ale consumatorilor privați și comerciali este, de asemenea, fundamentală.

1.6. Cercetarea și dezvoltarea trebuie să beneficieze de resurse adecvate, care să ducă la creșterea eficienței și la scăderea costurilor producerii de energie. În acest context, cooperarea internațională este în mod clar la fel de importantă.

1.7. Întrucât energia ar trebui să fie mai accesibilă pentru consumatori și să sprijine competitivitatea industriei, CESE invită Comisia și guvernele naționale să acorde un rol important societății civile, partenerilor sociali și organizațiilor de consumatori. Din acest motiv, CESE solicită organizarea unui dialog european privind energia și a unui forum european privind energia, cu participarea tuturor părților interesate. Acest lucru este esențial pentru asigurarea unei politici energetice externe a UE inteligente, eficiente și durabile.

1.7.1. CESE trebuie să-și mobilizeze organismele internaționale să joace un rol activ în crearea unei politici energetice externe a UE eficace și reziliente.

2. Context

2.1. Chestiunile legate de energie au căpătat abia de curând greutate în dezbaterile politice ale UE și au trecut în fruntea agendei Comisiei Europene. CESE este, de asemenea, activ în domeniul dimensiunii externe a energiei și a emis deja mai multe avize pe această temă ⁽¹⁾.

2.2. Având în vedere continua dependență a UE de importurile de energie, în special de petrol și gaze naturale, dimensiunea externă a politicii energetice a UE devine tot mai importantă pentru a sprijini securitatea aprovizionării cu energie.

2.2.1. Peste jumătate (53,2 %) din consumul brut de energie la nivel intern al UE provine din importuri. Dependența de import a UE este de 44,2 % pentru combustibilii solizi (dintre care cărbunele superior reprezintă peste jumătate), de 87,4 % pentru petrol și produsele derivate din petrol și de 65,3 % pentru gazele naturale (date Eurostat, 2013).

2.2.2. Aceste cifre subliniază în mod clar amploarea dependenței UE de comerțul cu furnizorii din țările terțe. Prin urmare, dacă furnizorii se dovedesc nedemni de încredere sau imprevizibili, sau dacă infrastructura nu poate fi întreținută în mod corespunzător, securitatea energetică a UE ar putea fi grav afectată.

3. Importanța diversificării pentru relațiile externe din domeniul energiei

3.1. UE ar trebui să caute noi oportunități de cooperare și să consolideze actualele parteneriate în materie de energie cu țări terțe sub aspectul diversificării surselor, furnizorilor și rutelor de aprovizionare.

3.2. Cel mai probabil, în viitorul apropiat, Rusia va rămâne principalul partener de importuri de energie al UE. Acest aspect este relevant în special în ce privește gazul transportat prin conducte.

3.2.1. Una dintre prioritățile Rusiei este cel puțin de a-și menține poziția favorabilă pe piața energetică a UE, care atrage cea mai mare pondere a exporturilor de energie și este un client foarte fiabil.

3.2.2. Proiectul conductei de gaz Nord Stream II reprezintă, în prezent, un punct esențial pe agenda Rusiei în materie de energie, vizând creșterea exporturilor de gaze naturale către UE. La nivelul UE, s-au exprimat preocupări cu privire la posibilitatea ca acest proiect să contravină strategiei UE privind uniunea energetică sub aspectul diversificării aprovizionării cu gaze naturale. CESE consideră că rolul cel mai important al Comisiei este efectuarea unei analize riguroase a proiectului Nord Stream II și a conformității acestuia cu acquis-ul Uniunii, inclusiv cu cel de al treilea pachet privind energia, precum și cu obiectivele strategiei privind uniunea energetică, în special în ceea ce privește diversificarea surselor de energie, a furnizorilor și a rutelor de aprovizionare.

3.2.3. La stabilirea unei poziții comune a UE cu privire la proiectul Nord Stream II trebuie să se țină seama de interesele fiecărui stat membru. Aspectele comerciale ale proiectului nu ar trebui să fie unicul factor luat în considerare, în special având în vedere tendința Rusiei de a utiliza energia ca instrument pentru atingerea unor obiective geopolitice.

⁽¹⁾ 1) „Rolul UE și relațiile sale cu Asia Centrală și contribuția societății civile”, aviz al CESE, JO C 242, 23.7.2015, p. 1.

2) „Cadrul strategic al uniunii energetice”, aviz al CESE, JO C 383, 17.11.2015, p. 84.

3) „Energia – factor de dezvoltare și de aprofundare a procesului de aderare în Balcanii de Vest”, aviz al CESE, JO C 32, 28.1.2016, p. 8.

4) „Garantarea importurilor esențiale pentru UE prin politica sa comercială actuală și prin celelalte politici conexe ale sale”, aviz al CESE, JO C 67, 6.3.2014, p. 47.

5) „Acordurile interguvernamentale dintre statele membre și țările terțe în domeniul energiei”, aviz al CESE, JO C 68, 6.3.2012, p. 65.

6) „Asocierea societății civile la instituirea unei viitoare comunități europene a energiei”, aviz al CESE, JO C 68, 6.3.2012, p. 15.

7) „Dimensiunea externă a politicii energetice a UE”, aviz al CESE, JO C 182, 4.8.2009, p. 8.

3.3. Norvegia este un partener valoros al UE pe scena internațională, împărtășind aceleași priorități în materie de politică, inclusiv în sectorul energetic. În calitate de semnatară a Acordului privind Spațiul Economic European, Norvegia participă la piața internă a UE.

3.3.1. Se preconizează o creștere atât a importanței Dimensiunii nordice, cât și a cooperării în regiunile nordice cu privire la zăcămintele de petrol și gaze naturale din Oceanul Arctic. Cu toate acestea, ar trebui acordată o atenție deosebită contextului de mediu, considerat sensibil, dacă și atunci când întreprinderile vor începe să exploreze în mod serios eventualele resurse în acest domeniu.

3.4. Cooperarea în domeniul energiei dintre UE și partenerii săi din sudul și estul Mediteranei a fost impulsionată odată cu crearea recentă a platformelor regionale care cuprind gazele naturale, energia electrică, sursele regenerabile de energie și eficiența energetică. Se consideră că aceste platforme permit facilitarea și consolidarea cooperării în materie de energie.

3.5. Având în vedere importanța strategică și resursele energetice bogate ale Asiei Centrale, Uniunea Europeană și-a luat angajamentul de a stabili o relație durabilă și stabilă cu aceasta. În conformitate cu concluziile Consiliului Afaceri Externe cu privire la Strategia UE pentru Asia Centrală, adoptate la 22 iunie 2015, UE solicită consolidarea legăturilor din domeniul energetic, care ar contribui la o securitate energetică reciprocă.

3.6. Conectarea regiunii Mării Caspice cu piața UE prin intermediul coridorului sudic al gazelor va deschide noi posibilități pentru comerțul cu gaze naturale și va contribui la realizarea obiectivului de diversificare al UE. Gazoductul transanatolian (TANAP) va deveni o parte centrală a interconectării de-a lungul gazoductului transadriatic (TAP).

3.7. Relațiile energetice cu SUA devin din ce în ce mai importante pe ordinea de zi a UE, după cum rezultă din concluziile Consiliului pentru energie UE-SUA. În prezent, SUA beneficiază de gaze naturale ieftine, ca urmare a producției de gaze neconvenționale. UE ar trebui să profite de ocazie și să încurajeze dezvoltarea comerțului cu gaz natural lichefiat (GNL) la nivel transatlantic, ceea ce ar contribui în mod semnificativ la diversificarea aprovizionării cu energie.

3.7.1. Parteneriatul transatlantic pentru comerț și investiții (TTIP) ar putea deveni un instrument semnificativ pentru promovarea, printre altele, a securității energetice transatlantice. CESE îndeamnă părțile să își concentreze toate eforturile asupra abordării corespunzătoare a chestiunilor energetice în cadrul acordului.

3.8. Securitatea energetică a UE este strâns corelată cu afacerile energetice din vecinătatea sa, ceea ce înseamnă că UE ar trebui să colaboreze în continuare îndeaproape cu vecinii săi și să extindă domeniul cooperării reciproc avantajoase.

3.8.1. CESE invită Comisia să consolideze în continuare Comunitatea Energiei, în special în materie de punere în aplicare a acquis-ului Uniunii în domeniul energiei în ce privește părțile contractante⁽²⁾.

3.8.2. Obiectivul principal al Comunității Energiei este extinderea pieței interne a energiei a UE. UE trebuie să consolideze în continuare cooperarea cu țările învecinate și cu societatea civilă din cadrul acestora, pentru realizarea unei piețe energetice paneuropene veritabile. CESE salută propunerea Comisiei cu privire la reglementarea securității aprovizionării cu energie prin implicarea directă a țărilor membre ale Comunității Energiei.

3.9. Ca urmare a ridicării sancțiunilor internaționale impuse Iranului, UE trebuie să profite de această ocazie și să restabilească relațiile energetice, dat fiind rolul potențial pe care Iranul îl poate juca în diversificarea surselor de aprovizionare cu energie electrică ale UE.

3.10. De asemenea, UE ar trebui să accelereze și să intensifice eforturile de consolidare a unor parteneriate solide cu alte țări terțe, pe cât de diferite, pe atât de importante, precum Canada, Turcia și Algeria. CESE salută desfășurarea de dialoguri la nivel înalt în materie de energie cu țările respective în 2015.

⁽²⁾ Părți contractante: Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo, fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, Moldova, Muntenegru, Serbia și Ucraina.

3.11. Dimensiunea energetică ar trebui să se reflecte în mod corespunzător în acordurile comerciale cu țările terțe. În plus, acordurile în materie de energie cu furnizorii din țările terțe trebuie să respecte pe deplin dispozițiile legale ale UE și principiile privind securitatea energetică.

4. Importanța eforturilor pentru „a vorbi cu o singură voce” și pentru o abordare unitară a chestiunilor energetice

4.1. La 20 iulie 2015, Consiliul Afaceri Externe a aprobat un Plan de acțiune privind diplomația în domeniul energiei, pentru a sprijini dimensiunea externă a strategiei privind uniunea energetică. Obiectivul planului este de a consolida mesajele comune, pentru ca Uniunea Europeană să poată vorbi „cu o singură voce” despre principalele probleme legate de energie și să-și realizeze obiectivele energetice mai curând în spiritul solidarității și al interesului comun decât prin renaționalizarea politicilor energetice.

4.1.1. Printre dimensiunile principale ale Planului de acțiune privind diplomația în domeniul energiei se numără sprijinul diplomatic acordat diversificării surselor de energie, furnizorilor și rutelor de aprovizionare, îmbunătățirea cooperării cu țările de tranzit (în special Ucraina) și partenerii energetici principali din țările terțe, precum și consolidarea Comunității Energetice și menținerea angajamentului strategic al UE în cadrul inițiativelor multilaterale în materie de energie.

4.2. Prin decizia adoptată de Parlamentul European și de Consiliu la 25 octombrie 2012 s-a instituit un mecanism de schimb de informații cu privire la acordurile interguvernamentale, pentru a se asigura claritatea juridică și transparența acordurilor, precum și conformitatea acestora cu dreptul Uniunii. În februarie 2016, Comisia a prezentat o propunere de consolidare a mecanismului existent.

4.2.1. CESE salută încercările de a asigura conformitatea juridică și transparența acordurilor încheiate de UE cu părțile terțe ⁽³⁾ și, prin urmare, sprijină consolidarea mecanismului actual de schimb de informații.

4.3. UE ar trebui să își păstreze angajamentul asumat cu privire la promovarea și îmbunătățirea continuă a standardelor în materie de mediu și securitate nucleară din țările terțe.

4.3.1. Trebuie să se acorde o atenție specială centralelor nucleare construite de țările terțe în apropierea frontierelor Uniunii (mai precis, centrala nucleară Astraviec din Belarus, care s-a dovedit a fi neconformă cu prevederile Convenției Espoo). UE ar trebui să atragă atenția părților terțe asupra importanței garantării siguranței generale a acestor proiecte, în conformitate cu Convenția privind siguranța nucleară a AIEA și cu alte acorduri internaționale relevante. Comisia ar trebui să își intensifice eforturile pentru a se asigura că țările care au fost de acord să se supună unor teste de rezistență nucleare, în conformitate cu normele UE, își îndeplinesc acest angajament în cel mai scurt timp posibil. Pe lângă aceasta, centralelor nesigure ar trebui să li se restricționeze accesul la piața energiei din UE.

5. Efectele unui sistem energetic intern puternic

5.1. Un sistem energetic intern puternic se traduce imediat printr-o poziție rezilientă pe plan extern. Prin urmare, UE ar trebui să aibă ca obiectiv raționalizarea abordării sale interne cu privire la chestiunile energetice.

5.2. Strategia privind uniunea energetică reprezintă o inițiativă prioritară, al cărei scop este consolidarea unui răspuns comun al UE la provocările în materie de energie. Dat fiind că securitatea energetică a UE stă la baza bunăstării ei economice și sociale, responsabilitatea asigurării ei le revine în mod colectiv statelor membre, producătorilor de energie, consumatorilor, țărilor de tranzit și comunității internaționale, toți aceștia fiind implicați în piețele energetice globalizate.

5.2.1. Un pilon esențial al Uniunii Europene este îmbunătățirea interconectărilor dintre statele membre și punerea deplină în aplicare a acquis-ului pieței interne a energiei. Integrarea deplină a pieței interne a UE va duce la creșterea concurenței între furnizorii de energie, ceea ce, la rândul său, va determina prețuri mai bune pentru consumatorii finali.

⁽³⁾ A se vedea nota de subsol 1, punctul 5).

5.2.2. Dat fiind că devine din ce în ce mai răspândit la nivel mondial, GNL oferă UE noi oportunități de diversificare a aprovizionării cu gaze. Prin urmare, ar trebui consolidată și dezvoltată infrastructura internă în materie de GNL. În acest context, CESE salută strategia privind GNL și depozitarea gazelor naturale adoptată de Comisie în februarie 2016.

5.2.3. Integrarea deplină a UE înseamnă eliminarea insulelor energetice. CESE subliniază necesitatea ca rețelele și sistemele energetice din toate statele membre să fie pe deplin integrate pe piața internă a UE, atât prin dezvoltarea infrastructurii fizice necesare pentru conectarea rețelelor, cât și, în cele din urmă, prin soluționarea chestiunii sincronizării celor trei state baltice⁽⁴⁾, întrucât sistemul de energie electrică al acestora depinde, în prezent, de un operator dintr-o țară terță (Rusia).

5.2.4. Trebuie menținută competitivitatea producătorilor de energie din UE. Trebuie să se asigure condiții de concurență echitabile între producătorii din Europa și cei din afara acesteia, pentru a se asigura respectarea normelor UE în materie de concurență de către toți participanții la piața energetică.

6. O politică energetică orientată spre viitor, factor determinant al dimensiunii externe

6.1. Sursele regenerabile de energie reprezintă o oportunitate directă pentru UE, nu numai de a-și reduce dependența de combustibilii fosili importați, ci și de a garanta sustenabilitatea producției energetice interne. CESE recunoaște faptul că dezvoltarea surselor regenerabile de energie este una dintre cele mai importante măsuri în vederea unui viitor energetic mai sigur. Cu toate acestea, UE nu ar trebui să conteze pe succesele anterioare, ci să depună toate eforturile pentru a-și menține poziția de lider în domeniu. În plus, funcționarii UE trebuie să încurajeze țările terțe să-și fixeze obiective ambițioase în ceea ce privește energia din surse regenerabile.

6.1.1. UE privește deja dincolo de 2020 și a stabilit obiective și mai ambițioase pentru 2030. Obiectivul comun ca cel puțin 27 % din energie să provină din surse regenerabile le-ar impune statelor membre să amplifice cooperarea la nivel regional, consolidând astfel sectorul energetic al UE.

6.1.2. În contextul atenuării schimbărilor climatice, CESE salută Acordul COP 21 și angajamentul UE de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40 % până în 2030 (în raport cu nivelurile din 1990), în conformitate cu cadrul de politici privind clima și energia. UE ar trebui nu numai să își încurajeze partenerii să colaboreze în mod activ în domeniu, ci și să ofere un ajutor practic când se consideră necesar.

6.1.3. Producția energetică descentralizată, precum și cooperativele energetice ar contribui la realizarea obiectivelor UE în materie de climă și energie. Astfel, societatea se poate implica în ansamblul său, pentru a colabora în vederea asigurării independenței și a securității energetice în statele membre, precum și în întreaga Uniune. Prin urmare, ar trebui adoptate cele mai bune practici în materie de producție și de consum de energie din surse proprii, care să fie eficiente din punctul de vedere al costurilor.

6.2. Eficiența energetică este totodată o metodă directă de abordare a problemelor legate de nivelul înalt de import de energie al UE. La nivelul Uniunii, s-a stabilit un obiectiv de îmbunătățire cu cel puțin 27 % a eficienței energetice (aceiași ca și pentru sursele regenerabile) până în 2030, Comisia Europeană depunând eforturi semnificative pentru a pune în aplicare principiul „eficiența energetică înainte de toate”. La rândul său, uniunea energetică va continua să promoveze îmbunătățirea accesului la instrumentele de finanțare pentru eficiența energetică, în special în sectorul transporturilor și al construcțiilor, și să încurajeze statele membre să acorde o atenție deosebită eficienței energetice în propriile lor politici.

6.3. Este esențial să se asigure resurse adecvate în domeniul cercetării și dezvoltării pentru menținerea progreselor tehnologice în domeniul producției de energie și al distribuției inteligente. Acest aspect este relevant în special în ceea ce privește energia din surse regenerabile, pentru a se asigura o producție rentabilă și fiabilă. În plus, ar trebui menținută dezvoltarea tehnologiilor de vârf, cum ar fi utilizarea hidrogenului, a celulelor de combustie și a fuziunii nucleare în producerea de energie.

⁽⁴⁾ JO C 228, 22.9.2009, p. 84.

6.4. CESE îndeamnă UE să adopte o poziție de lider în ceea ce privește abordarea în mod durabil a problemelor energetice din țările în curs de dezvoltare, prin intermediul unor politici și inițiative care să extindă asistența financiară, tehnică și juridică. Sprijinirea educației și formării în sectoarele relevante ar trebui să fie principalul instrument pentru extinderea cooperării cu țările în curs de dezvoltare.

7. Societatea civilă, actor activ în chestiunile energetice externe

7.1. Întrucât consumatorii se așteaptă ca energia să fie accesibilă și să sprijine competitivitatea industrială, CESE invită Comisia și guvernele naționale să implice societatea civilă, partenerii sociali și organizațiile consumatorilor în problemele legate de energie, precum și să mențină un dialog deschis. Aceasta ar contribui în mod semnificativ la o mai bună înțelegere a chestiunilor energetice în cauză.

7.1.1. Sărăcia energetică reprezintă o problemă globală, care nu poate fi trecută cu vederea de politicile interne și externe ale UE. Trebuie să li se dea o mână de ajutor țărilor celor mai amenințate de sărăcia energetică.

7.2. Societatea civilă trebuie să dea dovadă de mai multă inițiativă în procesele de elaborare a politicilor din domeniul energetic. CESE salută declarația comună privind energia semnată de Platforma societății civile UE-Ucraina la 11 februarie 2016, al cărei obiectiv este consolidarea rolului societății civile și elaborarea unor recomandări cu privire la statul de drept destinate autorităților implicate.

7.2.1. Chestiunile energetice trebuie să se înscrie pe ordinea de zi a reuniunilor internaționale ale CESE și să devină un subiect important de dezbateră cu societatea civilă din țările partenere.

Bruxelles, 28 aprilie 2016.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS
